

Úvod do výuky češtiny jako druhého/cizího jazyka

Mgr. Linda Doleží, Ph.D.

Ústav českého jazyka, FF MU Brno

Podzim 2016

ETNODIFERENCUJÍCÍ ZNAKY (PRŮCHA, 2001)

- Styly rodinné výchovy
- Rozdíly ve školní edukaci
- Rozdíly v komunikaci

- RŮZNÉ KULTURNÍ VZORCE

VÝCHOVA V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU

- Očekávání a požadavky (rodiče x škola)
- Míra odpovědnosti za výchovu dětí (rodiče x škola)
- Rodiče – základní dovednosti kognitivního charakteru (jméno, adresa, písmena, čísla...) a základní komunikační dovednosti (výslovnost, naslouchání, popis zkušeností apod.)

ISPA (1994) IN PRŮCHA (2001, STR. 169)

- Komparace výchovných ideí a praxe ruských a amerických matek a učitelek MŠ
 - ??? Vychovávají děti k poslušnosti, zachování norem konformity, tradiční orientace výchovy, důraz na vztahy s vrstevníky
 - ??? Považují za důležitou výchovu k individuálnímu rozvoji dětí, k posilování jejich zvědavosti, k jejich nezávislému chování
 - Kolektivismus vs. individualismus
-

ANGAŽOVANOST RODIČŮ A UČITELŮ

Byly zjištěny tyto souhrnné charakteristiky interkulturních rozdílů:

	<i>Rakousko</i>	<i>USA</i>	<i>Tchai-wan</i>
rodičovská angažovanost	vysoká	nízká	velmi vysoká
učitelská angažovanost (K)	nízká	vysoká	velmi vysoká
učitelská angažovanost (M)	vysoká	nízká	velmi vysoká

RODINNÉ VZORCE / KULTURNĚ PÁROVÉ HODNOTY

Postoje Švédů (Š) a Indů (I)

Kterou kvalitu chování považujete za nejdůležitější u dětí?

	Š	I		Š	I
Být harmonický	98 %	26 %	Být disciplinovaný	2 %	74 %
Být skromný	2 %	47 %	Být otevřený	2 %	53 %
Být spontánní	76 %	37 %	Být zdvořilý	24 %	63 %
Být schopný řešit konflikty	95 %	33 %	Umět se přizpůsobit	5 %	67 %
Být dobrým občanem	7 %	71 %	Být nezávislý	93 %	19 %
Být kooperativní	84 %	69 %	Být loyální	16 %	31 %

Kterou kvalitu chování považujete za nejhorší u dětí?

	<i>Š</i>	<i>I</i>		<i>Š</i>	<i>I</i>
Být bezohledný	100 %	44 %	Nebýt přesný	0 %	56 %
Být netrpělivý	14 %	60 %	Být pasivní	86 %	40 %
Neposlouchat rodiče	7 %	45 %	Být průměrný	93 %	55 %
Mluvit vulgárně	30 %	81 %	Odporovat	70 %	19 %
Nestarat se o studium	7 %	49 %	Být sobecký	93 %	52 %
Odmítat jiné děti	93 %	20 %	Přátelit se s uličníky	7 %	80 %

INTERKULTURNÍ ROZDÍLY VE ŠKOLNÍ EDUKACI

- Plánovaný obsah a cíl vzdělávání
- Interakce mezi učiteli a žáky
- Postoje učitelů vůči žákům a jejich rodičům
- Orientace žáků a studentů na vzdělání jako životní hodnotu
- Klima
- Váha vzdělávacích výsledků
- Cizí jazyky (věk zavádění, časová dotace)
- Sebehodnocení

STIGLER, PARRY (1990) IN PRŮCHA (2001, STR. 173)

- Srovnání 3 zemí (USA, Japonsko, Čína- Tchaj-wan)
- 5500 dětí, 160 škol, 1.-5. ročník

- Rozdíly:
 - a) organizace vyučování
 - b) Práce učitelů v hodinách
 - c) Komunikační styl učitelů

- Čas strávený na práci v hodinách matematiky (Tchai-wan 91 %, Japonsko 87 %, USA 64 %)
- Frontální výuka (Japonsko, Tchai-wan) x skupinová práce (USA)
- Chválení (2x častěji v USA), zaměření na pozitiva, a ne chyby, vyvolávání k tabuli v menší míře
- **Učení musí být zábava?**

EDUKAČNÍ KLIMA (FRASER, 1986) IN PRŮCHA (2001) STR. 174

- Co subjekty (žáci, studenti, učitelé) vnímají a prožívají jako vzájemné psychosociální vztahy v konkrétním životě třídy a školy
- Austrálie vs. Tchaj-wan
- Postavení učitelů / socioprofesionální status
- Kázeň
- **Kdo je odpovědný za sociální a emoční rozvoj žáků?**

INTERKULTURNÍ ROZDÍLY V KOMUNIKACI

- Lingvistická rozrůzněnost
- Rituály a konvence v sociálním styku
- Konotace (= doprovodné významy)

- Interkulturní komunikační bariéry
- Lehmanová (1999, str. 24) in Průcha (2001, strl. 179)

Subjekty mezikulturní komunikace vstupují do komunikačního procesu s odlišnými, kulturou determinovanými kognitivními a emocionálními strukturami, odlišnými způsoby vnímání a hodnocení skutečnosti.

